

**Przegląd osobliwości. Oświatowe wakacje na Ninatece
przegląd filmów online na www.ninateka.pl
od 8 sierpnia, godz. 20:00 do 5 września, godz. 20:00**

Sierpień jest ostatnim wakacyjnym miesiącem, kiedy jeszcze można poczuć pełnię letnich promieni słońca. We wrześniu lato nieśmiało ustępuje miejsca jesieni, która niesie ze sobą pierwsze dni szkoły. Mimo, że niektórzy z nas dawno opuścili mury szkół i uczelni, każdy ma w pamięci poranne budziki, kanapki na przerwach, ulubionych nauczycieli i tych lubianych trochę mniej. Nie zamierzamy przyspieszać końca lata! Prezentując przegląd filmów z Wytwórni Filmów Oświatowych w Łodzi, która działa nieprzerwanie od 1945 roku (od 1950 pod nazwą WFO), chcemy pokazać, jak wyglądała filmowa działalność edukacyjna drugiej połowy dwudziestego wieku w Polsce. Czy te filmy dalej mogą nas czegoś nauczyć? A może sami możemy obalić swoją wiedzę stawiane w nich tezy?

Materiały promocyjne Ninateki

Na te i inne pytania można odpowiedzieć przyglądając się filmom z WFO, które stanowią nie tylko przykład różnorodności, ale również są ciekawostką, stanowiącą komentarz i świadectwo Polski

minionych lat. W przepastnych archiwach Łódzkiej Wytwórni Filmów Oświatowych znaleźliśmy zestaw **6 osobliwych krótkich metraży**, w których zobaczymy m.in. debiutującą, młodziutką **Katarzynę Figurę**, zajrzemy do polskich domów, aby podejrzeć, jak wyglądała edukacja seksualna w latach 70., powędrujemy z lupą do świata przyrody, aby zobaczyć życie okrutnej modliszki czy sławnego niesporczaka – jednej z najstarszych istot na Ziemi. Nie zabranie również wrażeń dla wielbicieli sztuki. To na nich czeka *Fotoplastykon* Piotra Andrejewa nieznanany film poświęcony malarstwu **Zdzisława Beksińskiego**.

W ramach cyklu *Przegląd osobliwości. Oświatowe wakacje* pokazemy:

- *Łódzka niedziela*, reż. Edward Pałczyński, Polska 1962
- *Zginął pies*, reż. Zofia Ołdak, Polska 1976
- *Niesporczaki*, reż. Aleksandra Jaskólska, Polska 1968
- *Modliszka*, reż. Karol Marczak, Polska 1959
- *Jak to jest*, reż. Henryk Dederko, Polska 1977
- *Fotoplastykon*, reż. Piotr Andrejew, Polska, 1978

OPISY FILMÓW:

***Łódzka niedziela*, reż. Edward Pałczyński, 1962**

Film dokumentalny przedstawiający obraz Łodzi i jej mieszkańców podczas jednego z ciepłych weekendów. Gra w szachy w parku, rodzinne spacerki, odwiedziny w ZOO – wszystko zostało ukazane z niekonwencjonalnym podejściem charakterystycznym dla całej twórczości Pałczyńskiego. Często, chcąc wprowadzić do swoich filmów więcej życia, reżyser sięgał po konwencję komedii – i tak też było w przypadku „Łódzkiej niedzieli”.

***Zginął pies*, reż. Zofia Ołdak, 1976**

Krótkometrażowy film fabularny Zofii Ołdak, reżyserki specjalizującej się w realizacji filmów animowanych. *Zginął pies* to historia poszukiwań szczennej jamniczki, która zginęła choremu Tomkowi. Zofii Ołdak podjęła odważną próbę stworzenia kina dla dziecka, w którym wątek kryminalny przeplatają wstawki muzyczne. Co prawda w plebiscycie na „najgorsze filmy wyprodukowane przez WFO w 1976 roku” organizowanym przez samo WFO, pierwsze miejsce przypadło Zofii Ołdak za film dla dzieci „Zginął pies”. Po latach werdykt ten zdaje się być zbyt surowy. Chociażby ze względu na świetną obsadę aktorską. Główną rolę zagrała w nim debiutująca czternastoletnia Katarzyna Figura. A w roli porywacza jamniczki Gapci wystąpił legendarny Mieczysław Czechowicz.

Niesporczaki, reż. Aleksandra Jaskólska, 1968

Jeden z najciekawszych filmów przyrodniczych Wytwórni Filmów Oświatowych, którego bohaterami są niedostrzegalne gołym okiem niesporczaki – wyjątkowe zwierzęta, bijące wszelkie rekordy w zdolnościach przetrwania złych warunków. Dokument przyrodniczy pokazuje niesporczaki pod mikroskopem i przedstawia szereg przeprowadzonych eksperymentów, wykazujących niezwykle zdolności survivalowe tych nietypowych stworzeń.

Modliszka, reż. Karol Marczak, 1959

Film Karola Marczaka to produkcja oświatowa o życiu i zwyczajach modliszki; opowieść o jej diecie, dorastaniu i budzących grozę miłosnych obyczajach. Konwencjonalny schemat filmu przyrodniczego przełamuje komentarz, dzięki któremu filmowa opowieść o modliszce wciąż bawi i przeraża. Karol Marczak jako reżyser i operator był mistrzem filmu biologicznego, zrewolucjonizował metody w technice zdjęć filmowych. Był w Polsce pionierem filmu naukowego i oświatowego. Jego „Modliszka” zdobyła nagrody w kraju i zagranicą.

***Jak to jest*, reż. Henryk Dederko, 1977**

Henryk Dederko – reżyser kontrowersyjnego i zablokowanego filmu w III RP *Witajcie w życiu* w dokumencie z cyklu *Alfabet seksu* pokazuje stan wiedzy o seksualności człowieka w latach 70.

W pierwszej części przedstawione są rozmowy, jakie speszzeni rodzice odbywają ze swoimi dziećmi. Z dzisiejszej perspektywy wydaje się to wręcz śmieszne: zawstydzeni dorośli próbują na wszelkie sposoby ominąć prawdę, która ich paraliżuje. Dzieci z rozbrajającą szczerością przyglądają się swoim rodzicom próbując zrozumieć pokrętne wyjaśnienia.

W drugiej części, niejako w opozycji do tłumaczeń dorosłych, są pokazane samodzielne wypowiedzi dzieci na ten sam temat. Okazuje się, że dzieci rozumieją dużo więcej, choć źródło ich wiedzy to zazwyczaj szkolni koledzy poznający seksualność przez pryzmat wulgarnej pornografii.

Film stawia co najmniej dwa pytania. Pierwsze: dlaczego dorośli tak bardzo boją się powiedzieć swoim dzieciom, „jak to jest” oraz drugie: czy dorośli na pewno sami to wiedzą. Wydaje się, że od lat 70. dużo się w tej sprawie zmieniło.

***Fotoplastykon*, reż. Piotr Andrejew, 1978**

Niekonwencjonalny portret Zdzisława Beksińskiego – fotografa, malarza, rysownika. W filmie Piotra Andrejewa przedstawione jest jego wczesna biografia oraz archiwalne zdjęcia rodzinne. Jednak bardziej niż prezentowanie życiorysu artysty reżysera interesuje malarstwo Zdzisława Beksińskiego. Tak jak fotoplastykonie Andrejew obserwuje tylko fragmenty obrazów mistrza. Kamera skupia się na detalach i to z nich wyłania się świat mrocznych fascynacji artysty. Bogaty zbiór prac Beksińskiego zestawiony został z muzyką Lecha Brańskiego.

FILMY DOSTĘPNE OD 8 SIERPNIĄ, GODZ. 20:00 DO 5 WRZEŚNIA, GODZ. 20:00 NA DARMOWEJ PLATFORMIE VOD <http://www.ninateka.pl>